NN 102/2018 (21.11.2018.), Odluka o uvjetima za otvaranje i funkcioniranje PM računa u sustavu TARGET2-HR

HRVATSKA NARODNA BANKA

2003

Na temelju članka 155. stavka 1. Zakona o platnom prometu (»Narodne novine«, br. 66/2018.) i članka 42. stavka 3. točke 13. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci (»Narodne novine«, br. 75/2008. i 54/2013.) Savjet Hrvatske narodne banke donosi

ODLUKU

O UVJETIMA ZA OTVARANJE I FUNKCIONIRANJE PM RAČUNA U SUSTAVU TARGET2-HR

GLAVA I.
OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Pravna podloga i predmet

1. Hrvatska narodna banka je ugovorna strana u Sporazumu o Transeuropskom automatiziranom sustavu ekspresnih novčanih transakcija u realnom vremenu na bruto načelu (sustav TARGET2) te je prema tom sporazumu prihvatila Smjernicu Europske središnje banke ESB/2012/27 od 5. prosinca 2012. o Transeuropskom automatiziranom sustavu ekspresnih novčanih transakcija u realnom vremenu na bruto načelu (sustav TARGET2) kako je posljednji put mijenjana Smjernicom Europske središnje banke ESB/2018/20 od 3. kolovoza 2018 (Smjernica ESB-a za sustav TARGET2).

2. U skladu sa Smjernicom iz stavka 1. ovog članka ovom se Odlukom uređuje odnos između Hrvatske narodne banke i imatelja PM računa u sustavu TARGET2-HR glede otvaranja i funkcioniranja PM računa.

Članak 2.

Dodaci

1. Sastavni dio ove Odluke čine:

Dodatak I.: Tehničke specifikacije za obradu naloga za plaćanje

Dodatak II.: Program za naknadu štete u sustavu TARGET2

Dodatak III.: Referentni okvir za mišljenja o sposobnosti i o državi

Dodatak IV.: Postupak neprekinutog poslovanja i postupak pri nepredvidivim događajima

Dodatak V.: Raspored rada

Dodatak VI.: Popis naknada i izdavanje računa i

Dodatak VII.: Mjerila za pristup

2. Ovlašćuje se guverner Hrvatske narodne banke za donošenje dodataka iz stavka 1. ovog članka.

3. Dodaci iz stavka 1. ovog članka objavljuju se na mrežnim stranicama Hrvatske narodne banke.

4. U slučaju bilo koje proturječnosti ili nedosljednosti između sadržaja bilo kojeg dodatka iz stavka 1. ovog članka i sadržaja bilo koje odredbe ove Odluke, ova Odluka ima prednost.

5. Ova Odluka zajedno s dodacima iz stavka 1. ovog članka čini opće uvjete za otvaranje i funkcioniranje PM računa u sustavu TARGET2-HR.

6. Ova Odluka i njezini dodaci zajedno s Odlukom o dodatnim i izmijenjenim uvjetima za otvaranje i funkcioniranje PM računa u sustavu TARGET2-HR upotrebom internetskog pristupa i njezinim dodacima, Odlukom o uvjetima za otvaranje i funkcioniranje T2S namjenskoga novčanog računa (T2S DCA) u sustavu TARGET2-HR i njezinim dodacima, Odlukom o uvjetima za otvaranje i funkcioniranje TIPS namjenskoga novčanog računa (TIPS DCA) u sustavu TARGET2-HR i njezinim dodacima i Odlukom o postupcima namire za sporedne sustave čine Pravila rada sustava TARGET2-HR.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Odluke primjenjuju se sljedeće definicije:

1) *»banka namire«* znači sudionik u sustavu TARGET2 čiji se PM račun ili podračun upotrebljava za namiru instrukcija za plaćanje koje sporedni sustav dostavi preko sučelja sporednog sustava (ASI)

2) *»detaljne funkcionalne specifikacije za korisnike«* ili *»UDFS«* znači aktualna inačica UDFS-a, koji je tehnička dokumentacija koja sadržava pojedinosti o interakciji sudionika sa sustavom TARGET2

3) *»dostupna likvidnost«* znači pozitivno stanje na PM računu sudionika koje je, ako je primjenjivo, umanjeno za iznos obrađenih rezervacija likvidnosti na PM računu

4) *»dostupni imatelj BIC-a«* znači subjekt koji:

(a) ima poslovni identifikacijski kôd (BIC),

(b) nije prepoznat kao neizravni sudionik u PM-u i

(c) korespondent je ili klijent imatelja PM računa ili podružnica izravnog ili neizravnog sudionika u PM-u, a koji može preko imatelja PM računa dostaviti naloge za plaćanje u komponentu sustava TARGET2 i primiti plaćanja iz nje

5) *»EGP«* znači Europski gospodarski prostor

6) *»glavni PM račun«* znači PM račun s kojim je povezan T2S DCA i na koji se na kraju dana automatski vraća svaki preostali saldo s T2S DCA-a

7) *»grupa«* znači:

(a) skup kreditnih institucija uključenih u konsolidirane financijske izvještaje matičnog društva, pri čemu je matično društvo obvezno podnijeti konsolidirane financijske izvještaje prema Međunarodnom računovodstvenom standardu 27 (MRS 27), donesenom na temelju Uredbe Komisije (EZ) br. 2238/2004 od 29. prosinca 2004. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1725/2003 o usvajanju određenih međunarodnih računovodstvenih standarda u skladu s Uredbom Europskog parlamenta i Vijeća (EZ) br. 1606/2002 u pogledu IFRS 1, MRS br. 1 do 10, 12 do 17, 19 do 24, 27 do 38, 40 i 41 te SIC br. 1 do 7, 11 do 14, 18 do 27 te 30 do 33, koji se sastoji od: (i) matičnog društva i jednog ili više društava kćeri ili (ii) dva ili više društava kćeri matičnog društva,

(b) skup kreditnih institucija navedenih u točki (a) podtočkama (i) ili (ii) ove definicije, pri čemu matično društvo ne podnosi konsolidirane financijske izvještaje u skladu s MRS-om 27, ali može ispuniti mjerila utvrđena u MRS-u 27 za uključivanje u konsolidirane financijske izvještaje, što provjerava SB imatelja PM računa ili

(c) dvostrana ili višestrana mreža kreditnih institucija koja je:

i. organizirana u okviru propisa koji utvrđuje povezanost kreditnih institucija s tom mrežom ili

ii. za koju su važni samoorganizirani mehanizmi suradnje (promicanje, podrška zastupanje poslovnih interesa svojih članova) i/ili ekonomska solidarnost, koji nadilaze redovnu suradnju uobičajenu između kreditnih institucija, pri čemu je takva suradnja i solidarnost dopuštena na temelju internih akata kreditnih institucija ili dokumenata o osnivanju kreditnih institucija ili je utvrđena na temelju posebnih sporazuma

u svakom od slučajeva navedenih u točki (c) ove definicije potrebno je da Upravno vijeće ESB-a prizna mrežu kao grupu u smislu te definicije

8) *»grupa CAI«* znači grupa sastavljena od imatelja PM računa koji primjenjuju način CAI

9) *»ICM broadcast poruka«* znači informacije koje su istodobno dostupne svim skupinama ili odabranoj skupini imatelja PM računa preko ICM-a

10) *»informacijski i kontrolni modul«* ili *»ICM«* znači modul SSP-a koji omogućuje imateljima PM računa dobivanje online informacija, dostavljanje naloga za prijenos likvidnosti, upravljanje likvidnošću i iniciranje pričuvnih naloga za plaćanje u izvanrednim situacijama

11) *»instrukcija za izravno terećenje«* znači instrukcija primatelja plaćanja dostavljena njegovu SB-u u skladu s kojom SB platitelja tereti platiteljev račun za iznos naveden u instrukciji na temelju odobrenja za izravno terećenje

12) *»investicijsko društvo«* znači investicijsko društvo u smislu članka 3. točke 35. Zakona o tržištu kapitala, isključujući institucije navedene u članku 4. stavku 1. istog zakona, pod uvjetom da predmetno investicijsko društvo:

(a) ima odobrenje i da ga nadzire priznato nadležno tijelo koje je kao takvo određeno u skladu s Direktivom 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU i

(b) ovlašteno je obavljati djelatnosti iz članka 5. stavka 1. točaka 2., 3., 6. i 7. Zakona o tržištu kapitala

13) *»jedinstvena zajednička platforma«* ili *»SSP«* znači infrastruktura jedinstvene tehničke platforme koju pružaju nacionalne središnje banke pružatelji SSP-a

14) *»kamatna stopa na mogućnost zajma na kraju dana od središnje banke«* znači kamatna stopa primjenjiva na mogućnost zajma na kraju dana od središnje banke

15) *»kamatna stopa na novčani depozit kod Eurosustava«* znači kamatna stopa primjenjiva na novčane depozite kod Eurosustava

16) *»komponenta sustava TARGET2«* znači svaki sustav namire u realnom vremenu na bruto načelu (sustav RTGS) središnjih banaka koji čini dio sustava TARGET2

17) *»kreditna institucija«* znači:

(a) kreditna institucija u smislu članka 4. stavka 1. točke 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) 648/2012 koja podliježe nadzoru nadležnog tijela ili

(b) druga kreditna institucija u smislu članka 123. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije koja podliježe kontroli po standardu koji je usporediv s nadzorom nadležnog tijela

18) *»mišljenje o sposobnosti«* znači mišljenje o pojedinom sudioniku koje sadržava procjenu o njegovoj sposobnosti da preuzme i ispuni svoje obveze na temelju ove Odluke

19) *»modul za izvanredne mjere«* znači modul SSP-a koji omogućava obradu kritičnih i vrlo kritičnih plaćanja u izvanrednim situacijama

20) *»mogućnost zajma na kraju dana od središnje banke«* znači stalno raspoloživa mogućnost Eurosustava kojom se druge ugovorne strane mogu koristiti za dobivanje prekonoćnoga kredita od SB-a Eurosustava po unaprijed utvrđenoj kamatnoj stopi na mogućnost zajma na kraju dana od središnje banke

21) *»nacionalne središnje banke pružatelji SSP-a«* znači Deutsche Bundesbank, Banque de France i Banca d'Italia u njihovu svojstvu središnjih banaka, koje izgrađuju SSP i upravljaju njime u korist Eurosustava

22) *»nacionalne središnje banke pružatelji TIPS platforme«* znači Deutsche Bundesbank, Banco de España, Banque de France i Banca d'Italia u njihovu svojstvu središnjih banaka koje izgrađuju TIPS platformu i upravljaju njome u korist Eurosustava

23) *»način CAI«* znači pružanje konsolidiranih informacija o računima u vezi s PM računima preko ICM-a

24) *»nalog za instant plaćanje«* znači, u skladu sa SEPA shemom za instant kreditni transfer (SCT Inst) Europskoga platnog vijeća, instrukcija za plaćanje koja se može izvršiti 24 sata na dan, svakoga kalendarskog dana u godini, s obradom i obaviješću platitelju koja je trenutačna ili gotovo trenutačna

25) *»nalog za kreditni transfer«* znači instrukcija platitelja o davanju na raspolaganje sredstava primatelju plaćanja putem knjiženja na PM računu

26) *»nalog za plaćanje«* znači nalog za kreditni transfer, nalog za prijenos likvidnosti, instrukcija za izravno terećenje, nalog za prijenos likvidnosti s PM-a na T2S DCA ili nalog za prijenos likvidnosti s PM-a na TIPS DCA

27) *»nalog za prijenos likvidnosti«* znači nalog za plaćanje čija je glavna svrha prijenos likvidnosti između različitih računa istog sudionika ili unutar grupe CAI

28) *»nalog za prijenos likvidnosti s PM-a na T2S DCA«* znači instrukcija za prijenos određenog iznosa novca s PM računa na T2S DCA

29) *»nalog za prijenos likvidnosti s PM-a na TIPS DCA«* znači instrukcija za prijenos određenog iznosa novca s PM računa na TIPS DCA

30) *»nalog za prijenos likvidnosti s TIPS DCA-a na PM«* znači instrukcija za prijenos određenog iznosa novca s TIPS DCA-a na PM račun

31) *»neizravni sudionik«* znači kreditna institucija osnovana u Europskoj uniji ili EGP-u koja je sklopila sporazum s imateljem PM računa o dostavljanju naloga za plaćanje i primanju plaćanja preko PM računa tog imatelja PM računa i koju je komponenta sustava TARGET2 prepoznala kao neizravnog sudionika

32) *»nenamireni nalog za plaćanje«* znači nalog za plaćanje koji nije namiren istog radnog dana kojeg je primljen

33) *»novčani depozit kod Eurosustava«* znači stalno raspoloživa mogućnost Eurosustava kojom se ugovorne strane mogu koristiti radi prekonoćnog deponiranja kod NSB-a europodručja po prethodno utvrđenim kamatnim stopama na depozite

34) *»NSB europodručja«* znači nacionalna središnja banka (NSB) države članice čija je valuta euro

35) *»obrazac za prikupljanje statičnih podataka«* znači obrazac koji je stavila na raspolaganje Hrvatska narodna banka za potrebe registriranja podnositelja prijave za usluge sustava TARGET2-HR i registriranja svih promjena u vezi s pružanjem tih usluga

36) *»odobrenje za izravno terećenje«* znači opća instrukcija platitelja njegovu SB-u kojom se ovlašćuje i obvezuje taj SB da tereti platiteljev račun nakon što primi valjanu instrukciju za izravno terećenje od primatelja plaćanja

37) *»platitelj«,* osim kada je izraz upotrijebljen u članku 39. ove Odluke, znači sudionik u sustavu TARGET2 čiji će PM račun biti terećen zbog namire naloga za plaćanje

38) *»platni modul«* ili *»PM«* znači modul SSP-a u kojem se plaćanja imatelja PM računa u sustavu TARGET2 namiruju na PM računima

39) *»PM račun«* znači račun koji sudionik u sustavu TARGET2 ima u PM-u kod SB-a i koji je potreban tom sudioniku u sustavu TARGET2 za:

(a) dostavu naloga za plaćanje ili primanje plaćanja preko sustava TARGET2 i

(b) namiru tih plaćanja kod tog SB-a

40) *»podružnica«* znači podružnica u smislu članka 4. stavka 1. točke 17. Uredbe (EU) br. 575/2013

41) *»poslovni identifikacijski kôd«* ili *»BIC«* znači kôd utvrđen ISO standardom br. 9362

42) *»postupak zbog insolventnosti«* znači postupak zbog insolventnosti u smislu članka 2. točke (j) Direktive 98/26/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 1998. o konačnosti namire u platnim sustavima i sustavima za namiru vrijednosnih papira

43) *»povezani NSB«* ili *»povezana nacionalna središnja banka«* znači nacionalna središnja banka (NSB), osim SB-a Eurosustava, koja je povezana sa sustavom TARGET2 u skladu s posebnim sporazumom

44) *»povezani PM račun«* znači PM račun s kojim je povezan TIPS DCA za potrebe upravljanja likvidnošću i plaćanje naknada za TIPS

45) *»pozitivan odgovor na opoziv«* znači, u skladu sa SCT Inst shemom, nalog za plaćanje koji je inicirao primatelj zahtjeva za opoziv, kao odgovor na zahtjev za opoziv, u korist pošiljatelja tog zahtjeva za opoziv

46) *»primatelj plaćanja«,* osim kada je izraz upotrijebljen u članku 39. ove Odluke, znači sudionik u sustavu TARGET2 čiji će PM račun biti odobren zbog namire naloga za plaćanje

47) *»pristup za više adresata«* znači mogućnost podružnice ili kreditne institucije osnovane u Europskoj uniji ili EGP-u da pristupi relevantnoj komponenti sustava TARGET2 dostavljanjem naloga za plaćanje izravno u i/ili primanjem plaćanja izravno od komponente sustava TARGET2; prema ovoj mogućnosti subjekti su ovlašteni dostavljati svoje naloge za plaćanje preko PM računa imatelja PM računa bez uključivanja tog imatelja PM računa

48) *»privremeno isključenje«* znači mirovanje prava i obveza sudionika za razdoblje koje utvrđuje Hrvatska narodna banka

49) *»radni dan«* ili *»radni dan sustava TARGET2«* znači dan na koji je sustav TARGET2 otvoren za namiru naloga za plaćanje, kako je utvrđeno u Dodatku V. ove Odluke

50) *»SB Eurosustava«* znači Europska središnja banka (ESB) ili NSB europodručja

51) *»slučaj neispunjavanja obveza«* znači budući ili postojeći događaj čiji nastup može ugroziti ispunjavanje sudionikovih obveza na temelju ove Odluke ili bilo kojih drugih pravila koja se primjenjuju na odnos između tog sudionika i Hrvatske narodne banke ili bilo kojeg drugog SB-a, uključujući:

(a) ako sudionik više ne ispunjava mjerila za pristup utvrđena u članku 5. ili zahtjeve utvrđene u članku 9. stavku 1. točki (a) podtočki (i). ove Odluke

(b) otvaranje postupka zbog insolventnosti nad sudionikom

(c) podnošenje prijave za pokretanje postupka navedenog u točki (b) ove definicije

(d) sudionikovo izdavanje pisane izjave o njegovoj nemogućnosti plaćanja svih ili dijela njegovih dugova

(e) sudionikovo sklapanje dobrovoljnog općeg sporazuma ili dogovora s njegovim vjerovnicima

(f) ako je sudionik insolventan ili nesposoban platiti svoje dugove ili ga takvim smatra njegov SB

(g) ako je sudionikovo pozitivno stanje na njegovu PM računu, T2S DCA-u ili TIPS DCA-u ili sva sudionikova imovina ili njezin znatan dio predmet odluke o blokadi, zabrani raspolaganja, zapljeni ili drugom postupku čiji je cilj zaštita javnog interesa ili prava sudionikovih vjerovnika

(h) ako je sudionik privremeno ili trajno isključen iz sudjelovanja u drugoj komponenti sustava TARGET2 i/ili u sporednom sustavu

(i) ako su izjava o bitnim činjenicama ili predugovorno očitovanje, koje je dao sudionik ili za koje se na temelju mjerodavnog prava pretpostavlja da ih je dao sudionik, netočni ili neistiniti i

(j) prijenos cjelokupne sudionikove imovine ili njezina znatnog dijela

52) *»sporedni sustav«* znači sustav kojim upravlja subjekt osnovan u Europskoj uniji ili EGP-u koji podliježe superviziji i/ili nadzoru nadležnog tijela i koji ispunjava zahtjeve nadzora u vezi s lokacijom infrastruktura koje nude usluge u eurima, s povremenim izmjenama koje se objavljuju na mrežnim stranicama ESB-a[1](Važeća politika Eurosustava u vezi s lokacijom infrastrukture utvrđena je u sljedećim priopćenjima, koja su sva dostupna na mrežnim stranicama ESB-a www.ecb.europa.eu: (a) the Policy statement on euro payment and settlement systems located outside the euro area od 3. studenoga 1998.; (b) the Eurosystem's policy line with regard to consolidation in central counterparty clearing od 27. rujna 2001.; (c) the Eurosystem policy principles on the location and operation of infrastructures settling euro-denominated payment transactions od 19. srpnja 2007.; (d) the Eurosystem policy principles on the location and operation of infrastructures settling euro-denominated payment transactions: specification of »legally and operationally located in the euro area» od 20. studenoga 2008. i (e) the Eurosystem oversight policy framework, revidirana verzija iz srpnja 2016.), u kojem se plaćanja i/ili financijski instrumenti razmjenjuju i/ili obračunavaju ili bilježe, pri čemu se

(a) novčane obveze namiruju u sustavu TARGET2 i/ili

(b) sredstva drže u sustavu TARGET2, u skladu sa Smjernicom ESB-a za sustav TARGET2 i dvostranim sporazumom između sporednog sustava i odgovarajućeg SB-a

53) *»središnje banke«* ili *»SB«* znači središnje banke Eurosustava i povezane nacionalne središnje banke

54) *»sučelje sporednog sustava«* ili *»ASI«* znači tehnički uređaj koji omogućava sporednom sustavu upotrebu niza posebnih, unaprijed definiranih usluga za dostavu i namiru instrukcija za plaćanje sporednog sustava

55) *»sudionik«* ili *»izravni sudionik«* znači subjekt koji ima najmanje jedan PM račun (imatelj PM računa) i/ili jedan T2S namjenski novčani račun (imatelj T2S DCA-a) i/ili jedan TIPS namjenski novčani račun (imatelj TIPS DCA-a) kod SB-a

56) *»sudionik nalogodavac«* znači sudionik u sustavu TARGET2 koji je inicirao nalog za plaćanje

57) *»sudionik u sustavu TARGET2«* znači bilo koji sudionik u bilo kojoj komponenti sustava TARGET2

58) *»T2S namjenski novčani račun«* ili *»T2S DCA«* znači račun koji drži imatelj T2S DCA-a i koji je otvoren u sustavu TARGET2-HR, a koji se upotrebljava za plaćanja u vezi s namirom vrijednosnih papira u T2S-u

59) *»TARGET2«* znači cjelina koja proizlazi iz svih komponenti sustava TARGET2 središnjih banaka

60) *»TARGET2 CUG«* znači podskup klijenata TARGET2 pružatelja mrežnih usluga objedinjenih za potrebe njihova korištenja relevantnim uslugama i proizvodima TARGET2 pružatelja mrežnih usluga pri pristupu PM-u

61) *»TARGET2 pružatelj mrežnih usluga«* znači društvo koje je Upravno vijeće ESB-a imenovalo za pružanje računalnih mrežnih veza radi dostavljanja platnih poruka u sustavu TARGET2

62) *»TARGET2-HR«* znači komponenta sustava TARGET2 Hrvatske narodne banke

63) *»tehnički kvar sustava TARGET2«* znači svaka poteškoća, nedostatak ili pad tehničke infrastrukture i/ili računalnih sustava koje upotrebljava sustav TARGET2-HR ili bilo koji drugi događaj zbog kojeg je nemoguće izvršiti i dovršiti obradu plaćanja u sustavu TARGET2-HR istoga radnog dana

64) *»tijelo javnog sektora«* znači subjekt unutar »javnog sektora« kako je taj izraz određen u članku 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 3603/93 od 13. prosinca 1993. o utvrđivanju definicija za primjenu zabrana iz članka 104. i članka 104.b stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

65) *»TIPS namjenski novčani račun«* ili *»TIPS DCA«* znači račun otvoren u sustavu TARGET2-HR koji drži imatelj TIPS DCA-a i upotrebljava ga za pružanje usluga instant plaćanja svojim klijentima

66) *»TIPS platforma«* znači infrastruktura jedinstvene tehničke platforme koju pružaju nacionalne središnje banke pružatelji TIPS platforme

67) *»TIPS pružatelj mrežnih usluga«* znači društvo:

(a) koje udovoljava svim uvjetima potrebnim za povezivanje s TIPS platformom i koje je uspostavilo tehničku vezu s TIPS platformom u skladu s pravilima i postupcima utvrđenim u Dodatku V. Odluke o uvjetima za otvaranje i funkcioniranje TIPS namjenskoga novčanog računa (TIPS DCA) u sustavu TARGET2-HR i

(b) koje je potpisalo uvjete za održavanje TIPS povezivosti koji su dostupni na mrežnim stranicama ESB-a

68) *»ulazna dispozicija«* znači stadij obrade plaćanja za vrijeme kojeg TARGET2-HR nastoji namiriti nalog za plaćanje koji je primljen u skladu s člankom 15. ove Odluke posebnim postupcima, kako je navedeno u članku 22. ove Odluke

69) *»usluga namire instant plaćanja u sustavu TARGET (TIPS)«* znači namira u novcu središnje banke naloga za instant plaćanje na TIPS platformi